

دربارهٔ معنا و اهمیت

برابری

Equality

what it means and why it matters

2025

سرشناسه	پیکتی، توما، ۱۹۷۱ - م. Piketty, Thomas
عنوان و نام پدیدآور	برابری: درباره معنا و اهمیت برابری / توما پیکتی، مایکل سندل؛ مترجم: وحید موسوی داور.
مشخصات نشر	تهران: موسسه فرهنگی و هنری دیدگاه کاوش و سازندگی دکسا، ۱۴۰۴.
مشخصات ظاهری	۱۰۴ ص.
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۵۵۷۱-۹۷-۶
فهرست نویسی	فیپا
موضوع	برابری؛ Equality طبقات اجتماعی؛ Social classes منزلت اجتماعی؛ Social status
شناسه افزوده	سندل، مایکل ج.، ۱۹۵۳ - م. Sandel, Michael J.
شناسه افزوده	موسوی داور، وحید، ۱۳۵۹ -، مترجم
رده بندی کنگره	HM۸۲۱:
رده بندی دیویی	۳۰۵/۵:
شماره کتابشناسی ملی	۱۰۲۴۴۹۹۵

دربارۂ معنا و اہمیت

برابری

توما پیکتی و مایکل سندل
ترجمہ وحید موسوی داور

ذکسا

دربارهٔ معنا و اهمیت برابری

توما پیکتی و مایکل سندل

مترجم: وحید موسوی داور

صفحه‌آرا: احمد علی‌پور

طراح جلد: هادی جلدی

نوبت چاپ: اول ۱۴۰۴

تیراژ: ۵۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۵۵۷۱-۹۷-۶

موسسه فرهنگی دیدگاه کاوش و سازندگی دُکسا

نشانی: ایران، تهران، صندوق پستی ۱۴۶۵۵۹۴۳

Email: publication@doxa-v.org

تلفن: ۰۲۱۵۴۹۳۲۲۲۲

 doxa__vision

www.doxa-v.org

این کتاب متن ویراستهٔ گفت‌وگو بین توما
پیکتی و مایکل سندل است که در ۲۰ مهٔ سال
۲۰۲۴ در مدرسهٔ اقتصاد پاریس برگزار شد.

دُکسا باور دارد که کتاب دریچه‌ای است به سوی افقی تازه برای اندیشیدن و زیستن. رسالت ما برگزیدن و فراهم آوردن آثاری است که بتوانند به زندگی امروز جامعه ایران معنا ببفزایند، توان رویارویی با مسائل فردی و اجتماعی را تقویت کنند، و راهی بگشایند به سوی آینده‌ای روشن‌تر و آگاهانه‌تر.

ما با دقت و وسواس علمی، از میان آثار برجسته و پژوهش‌های معتبر جهانی و داخلی، کتاب‌هایی را انتخاب می‌کنیم که از پشتوانه‌ای استوار در اعتبار دانشگاهی، تجربه اندیشمندان، و ناشران معتبر برخوردار باشند. هدف ما صرفاً افزودن بر قفسه‌های کتابخانه‌ها نیست، بلکه فراهم آوردن منابعی است که دانش و آگاهی را با نیازهای واقعی و مسائل امروز جامعه ایران پیوند زنند.

چه در عرصه ترجمه و چه در حوزه تألیف، اهتمام ما آن است که دستاورد پژوهشگران و نویسندگان برجسته به زبان فارسی در دسترس قرار گیرند؛ آثاری که، علاوه بر انتقال دانش، پاسخی درخور به پرسش‌های انسان معاصر بدهند و زمینه‌ساز پرورش نگاهی ژرف‌تر به جهان باشند.

مخاطبان ما دایره وسیعی از افرادی هستند که به بالندگی این سرزمین می‌اندیشند، افرادی که به نقد و تحلیل، و فهم مسائل نظری علاقه‌مندند و دغدغه کم‌رنگ کردن مشکلات عملی را دارند؛ آنان که در اندیشه و عمل پویا هستند و همواره در پی نگرستن به خود و جامعه از منظرهای متعددند. امید داریم هر کتاب دُکسا پلی باشد میان اندیشه و عمل، میان خرد و زندگی؛ تلاشی کوچک اما استوار برای ساختن جامعه‌ای آگاه‌تر، توانمندتر، و دارای پیوندی قوی‌تر با میراث فکری و فرهنگی ایران و جهان.

هیئت تحریریه دُکسا

تورج الهوردی - افشین سپهوندی

فهرست مطالب

یکم: چرا باید نگران نابرابری باشیم؟.....	۱۱
دوم: آیا اهمیت پول باید کم‌تر باشد؟.....	۱۷
سوم: محدودیت‌های اخلاقی بازارها.....	۲۵
چهارم: جهانی‌سازی و پوپولیسم.....	۳۵
پنجم: شایسته‌سالاری.....	۴۷
ششم: آیا قرعه‌کشی‌ها باید در پذیرش دانشجویان در دانشگاه‌ها و انتخابات‌های پارلمانی نقش داشته باشند؟.....	۵۵
هفتم: مالیات، هم‌بستگی، و جامعه.....	۶۷
هشتم: مرزها، مهاجرت، و تغییرات اقلیمی.....	۷۵
نهم: آینده چپ‌گرایی: اقتصاد و هویت.....	۹۱

یکم: چرا باید نگران نابرابری باشیم؟

– سندل:

توما، از شما به خاطر میزبانی از ما در مدرسه اقتصاد پاریس^۱ و این گفت‌وگو دربارهٔ برابری متشکرم. یکی از راه‌های بررسی معنای برابری این است که ابتدا پرسیم چرا نابرابری اهمیت دارد. اکنون، تحقیقات شما به وضوح برای همه ما آشکار کرده است که نابرابری‌های درآمد و ثروت چه قدر شدید هستند. بیایید با این نابرابری‌ها شروع کنیم. شما نشان داده‌اید که در اروپا ده درصد ثروتمندترین افراد بیش از یک سوم درآمدها را به خود اختصاص می‌دهند و بیش از نیمی از دارایی‌ها را در اختیار دارند. همچنین در ایالات متحده، نابرابری‌ها حتی شدیدتر از این است. بسیاری از ما این موضوع را نگران‌کننده می‌دانیم، اما چرا باید این را مشکلی جدی بدانیم؟

– پیکتی:

بسیار خوش‌حالم که فرصت این بحث را پیدا کرده‌ایم. ابتدا باید تأکید کنم که من نسبت به برابری و نابرابری خوش‌بین هستم. من این نکته را در جدیدترین کتابم، تاریخ مختصر برابری،^۲ مطرح کرده‌ام، جایی که در آن می‌گویم، حتی اگرچه امروزه نابرابری زیادی در اروپا،

1. Paris School of Economics
2. *A Brief History of Equality*

ایالات متحده، هند، برزیل، و در تمام دنیا وجود دارد، در طول زمان حرکت محسوسی به سمت برابری بیش‌تر وجود داشته است. این حرکت از کجا سرچشمه می‌گیرد؟ از این طریق می‌توان به پرسش شما نیز پاسخ داد. این حرکت از بسیج اجتماعی و مطالبه سیاسی قوی و وسیعی برای برابری حقوق افراد سرچشمه می‌گیرد، به‌ویژه حق افراد برای دسترسی به آن چیزهایی که موهبت‌های اساسی تلقی می‌شوند - مانند آموزش، بهداشت، حق رأی - و به طور کلی مشارکت هر چه بیش‌تر در اشکال مختلف زندگی اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، مدنی، و سیاسی. تو در کتاب خودت بر نقش خودگردانی^۱ و مشارکت تأکید می‌کنی. به‌علاوه، من فکر می‌کنم که این اشتیاق برای مشارکت دموکراتیک و خودگردانی نیز همان چیزی است که این حرکت را به سمت برابری بیش‌تر در درازمدت سوق داده است.

البته، این حرکت از ابتدای تاریخ وجود نداشته است، و قطعاً نه از دوران ماقبل تاریخ. این حرکت به طور خاص در پایان قرن هجدهم با انقلاب فرانسه، لغو امتیازات اشراف، و تاحدی با انقلاب امریکا آغاز می‌شود، و طی قرن نوزدهم با لغو برده‌داری، ظهور جنبش‌های کارگری، حق رأی همگانی مردان، و سپس پیدایش حق رأی همگانی زنان ادامه می‌یابد. این حرکت در قرن بیستم با گسترش تأمین اجتماعی، مالیات تصاعدی، و استعمارزدایی ادامه پیدا می‌کند و حتی در دهه‌های اخیر نیز تداوم داشته است. ما گاهی اوقات از دوران نئولیبرال، که از دهه ۱۹۸۰ آغاز شد، به عنوان دوران افزایش نابرابری صحبت می‌کنیم. این البته تاحدی درست است. اما در برخی از ابعاد نابرابری - مانند نابرابری جنسیتی، نابرابری نژادی، و تا حدودی نابرابری شمال و جنوب - حرکت درازمدت به سمت برابری بیش‌تر ادامه یافته است. این حرکت، به نظر من، در آینده نیز ادامه خواهد یافت. چرا؟ زیرا همراه با ظهور مدرنیته، ما شاهد ظهور آگاهی دموکراتیک، اشتیاق برای دسترسی برابر به موهبت‌های اساسی، مشارکت در

1. self-government